

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

1. juni 2022

ALVORLIGE KONSEKVENSER AV HØYE STRØMPRISER FOR EIERE AV FRITIDSBOLIGER

Norges Hytteforbund og Norsk Hyttelag har tidligere uttrykt bekymring for de høye strømprisene, og viser blant annet til Hytteforbundets brev til NVE av 10. desember 2021. Nå er det tydelig at de høye strømprisene ikke var en midlertidig topp i vintermånedene, men en vedvarende tilstand. Da NVE-direktør Kjetil Lund orienterte olje- og energiministeren om kraftprisene i november i fjor, advarte han mot «høyere strømpriser i månedene som kommer». Ministeren oppsummerte situasjonen som en «perfekt storm»; en dramatisk, men forbigående situasjon.

Landets to store interesseorganisasjoner for hytteeiere fremmer nå en felles bekymring for konsekvensene av den nye modellen for nettleie som blir innført samtidig som de vedvarende høye strømprisene fortsetter å sette nye rekorder. Denne situasjonen gir en svært stor økonomisk belastning for eiere av fritidsboliger, og situasjonen kan også føre til konsekvenser for natur og miljø.

1. Forskjellsbehandling

Siden vi sendte vårt forrige brev til NVE, har regjeringen innført strømstøtte for å kompensere husholdningene for høye strømpriser. Ordningen er senere forlenget. Ufordringen er at strømstøtten i tillegg til å omfatte eiere av primærbolig, også omfatter eiere av sekundærbolig, men ikke eiere av fritidsbolig. Hytteeiere finnes det rundt 500 000 av i Norge, og de representerer i aller høyeste grad folk flest.

Hytteeiere rammes hardt av de høye strømprisene, og hytteeiere er også de som i størst grad rammes av den nye nettleiemodellen. Fritidsboliger er heller ikke omfattet av de nye støtteordningene fra ENOVA, noe som gjør det vanskeligere å få gjennomført sparetiltak for hytteeiere.

Samtidig ser vi at det er enorme forskjeller i strømprisen for hytteeiere i ulike deler av landet. Årsaken til de høye strømprisene for hytteeiere i sør, synes altså ikke å være den «perfekte stormen», men snarere dårlig overføringskapasitet mellom de ulike landsdelene. Dette gir ytterligere en forskjellsbehandling som rammer brorparten av landets hytteeiere hardt.

Dersom en av de vesentligste årsakene til de høye strømprisene er mangelfull overføringskapasitet mellom landsdelene, hva er i så fall begrunnelsen for at fritidsboliger ikke skal være omfattet av støtteordningene som er innført for andre boligtyper? Er det NVEs holdning at fritidsboliger har en annen bruk eller annen status som gjør at disse ikke har behov for støtte på linje med andre abonnenter?

2. Fyllingsgrad i vannmagasinene

I følge NVEs egen hjemmeside måles vannstand og vannføring i et stort antall vassdrag i hele landet. Dataene fra målestasjonene er av stor betydning for forvaltningen av Norges vannkraftressurser og brukes som grunnlag for flere av NVEs viktigste tjenester, som levering av kraftprognoser, flomvarsling og utredning av kraftkonsesjoner.

Dagens situasjon med lav fyllingsgrad i magasinene skyldes etter vår mening ikke kun økt strømforbruk og lite nedbør, men også en unødvendig stor nedtapping av vannmagasinene, uten at nedbørsmengden i løpet av vinter og tidlig vår er hensyntatt.

Er det riktig at årets lave fyllingsgrad i vannmagasinene delvis skyldes nedtapping i løpet av høsten/vinteren?

I følge Statnett sine nettsider fungerer kraftutvekslingen slik Norge kan importere kraft fra utlandet når prisen hos våre handelspartnere er lavere enn her hjemme, mens vi samtidig kan lagre vann i magasinene til senere bruk. Når behovet for strøm og kraftprisene er høyere i utlandet enn i Norge, vil vi eksportere kraft. Krafthandelen bidrar på den måten med både inntekter til norske kraftprodusenter og til økt forsyningsikkerhet for norske forbrukere.

Hvordan lagrer man nedtappet vann til senere bruk?

Ifølge Statnett er den viktigste årsaken til dagens høye strømpriser at prisene på gass og kull har økt voldsomt samtidig som prisen på CO2-kvoter også har økt vesentlig. Dette gir høye kraftpriser i Europa, og dermed også i Norden og Norge. Det skulle tilsi at strømprisene skulle vært høye i hele Norge, men slik er det ikke. I to av strømområdene er strømprisene tilnærmet normal.

Er det riktig å påstå at dagens høye strømpriser i enkelte områder i Norge skyldes at det er disse områdene som hovedsakelig står for salg av strøm til utlandet?

Med bakgrunn i ovennevnte og den økende elektrifiseringen av Norge mener Norges Hytteforbund og Norsk Hyttelag at det må innføres en permanent maksimumspris på strøm. Alternativt bør det innføres en ordning med reduksjon i merverdiavgift og elavgift i perioder med høye strømpriser. Dette vil begrense de negative konsekvensene av vedvarende høye strømpriser for alle brukere av strøm i Norge og samtidig stimulere til fortsatt grønt skifte fra fossile til grønne energikilder. Samtidig vil man redusere mulighetene for skadelig spekulasjon i strømprisene.

Vi finner det også betimelig å minne om vannfallrettighetslovens formålsparagraf:

Landets vannkraftressurser tilhører og skal forvaltes til beste for allmennheten. Dette skal sikres gjennom offentlig eierskap på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Med vennlig hilsen

Norges Hytteforbund

Trond G Hagen
Styreleder

Norsk Hyttelag

Audun Bringsvor
Generalsekretær